KOULUTUS

Muutos on jatkuvaa, oppiminen on elinikäistä ja koulutus siirtyy pois kouluista. **TULEVAISUUDENTUTKIJA OLLI HIETANEN, TURUN YLIOPISTO**

Sydämesi kertoo suunnan

Jos mietit tulevaisuuttasi ja pohdit, onko valitsemallasi alalla töitä kahdenkymmenen vuoden päästä, älä huoli. Työt eivät lopu, mutta ne ovat erilaisia kuin nykyisin. Tulevaisuus voi tuoda työpaikkoja maaseudulle.

JUKKA PASONEN

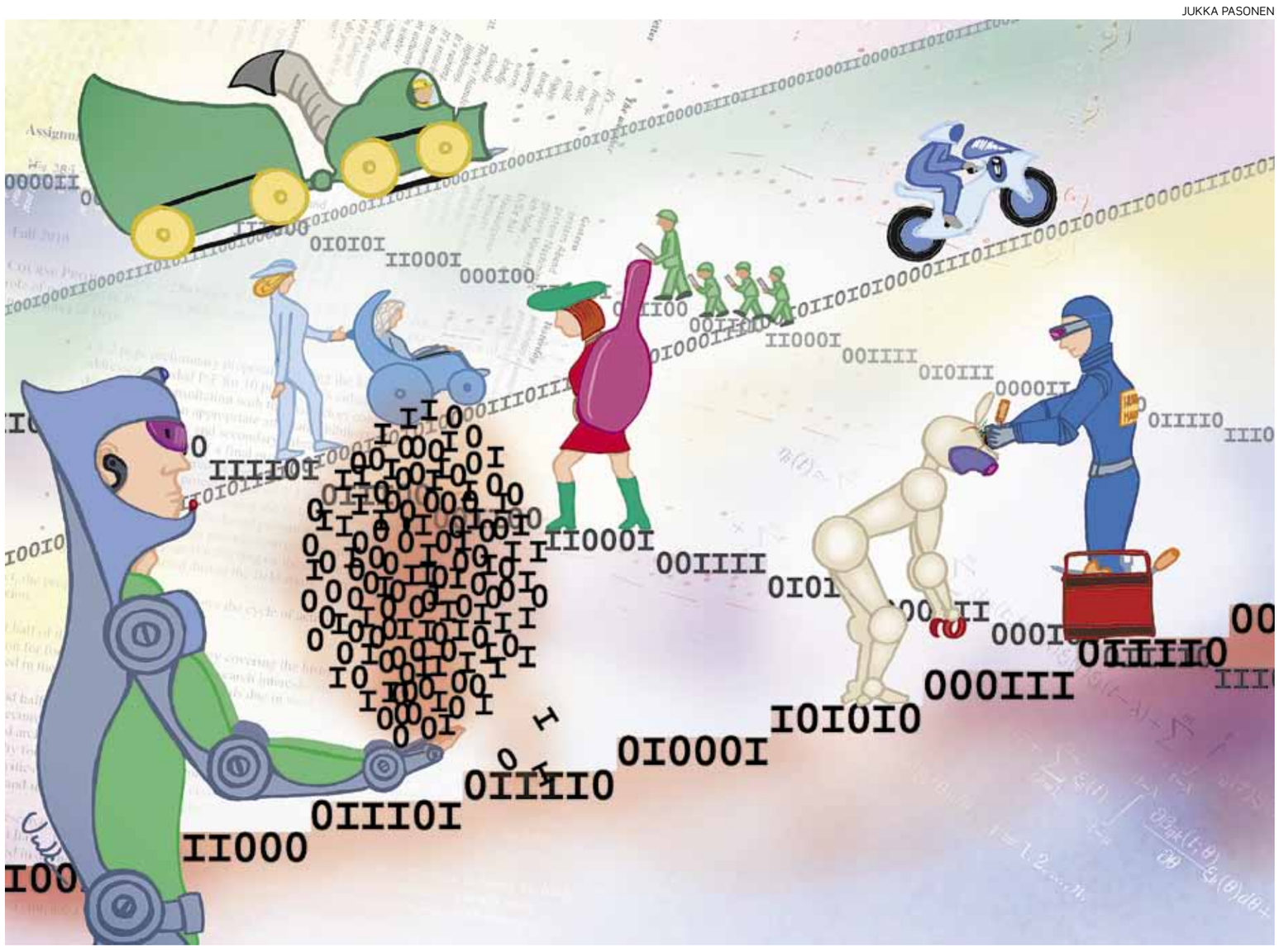

”Sydäntä kannattaa seurata”, kehottaa tulevaisuudentutkija **Olli Hietanen** Turun yliopistosta ammatinvalintaa pohtivia nuoria.

Hietanen nimittäin uskoo, että Suomessa riittää töitä tulevaisuudessakin.

”Jos kaikki ne koneet rakennetaan, mistä nyt puhutaan, kyllä siinä työtä riittää perinteisillekin toimialoille, kuten teknologia-alalle.”

Asenne Suomessa vain on sellainen, että huolehditaan poistuvista ja taantuvista aloista, kun pitäisi katsoa tulevaisuuteen. Se nimittäin on hyvin erilainen kuin nykyinen.

”Uusi teknologia kaataa paljon sellaista, mikä on ollut tuttua ja turvallista. Mutta aina on vanhan tekniikan tilalle tullut uutta, joka työllistää paljon enemmän.”

Vakaan työuran sijaan joudutaan oppimaan uutta koko uran ajan. Siksi sydäntä kannattaa kuunnella.

”Yhdenmukaistavista tutkinnoista siirrytään henkilökohtaisiin urapolkuihin. Sen lähtökohta on omat kiinnostukset ja harrastukset. Mutta muutos on jatkuvaa, oppiminen on elinikäistä ja koulutus siirtyy pois kouluista.”

Hietasen mielestä uusi teknologia tuo erittäin paljon työpaikkoja maaseudulle.

”Bioraaka-aineesta tehdään tulevaisuudessa kaikkea. Biotalous on ainakin yhtä suuri muutos kuin robottien tai tekniikan tuoma. Ja ne raaka-aineet kasvavat pelloilla ja metsissä.”

Ammattikoulutus on lupaus työpaikasta

Samaa mieltä sydämen äänestä on Suomen ammattiin opiskelevien liiton puheenjohtaja **Aleksej Fedotov**.

”Kehotan hakeutumaan alalle, joka vastaisi mielenkiintoa tai intohimoa. Olisi hyvä, jos jengi kokeilisi juttuja ja vasta sitten päättäisi lopullisesti”, Fedotov sanoo.

> »Bioraaka-aineesta tehdään tulevaisuudessa kaikkea. Biotalous on ainakin yhtä suuri muutos kuin robottien tai tekniikan tuoma.«
>
> **OLLI HIETANEN**

Hän perustelee huolellista valintaa paitsi nuoren omalta kannalta, myös yhteiskunnan näkökulmasta.

”Maksaa hirveän paljon yhteiskunnalle, jos valitaan väärin ja opiskelu aloitetaan alusta.”

Fedotov muistuttaa, että ammattikoulutus on lupaus työpaikasta. Koulutuspaikkoja pitäisi olla saman verran kuin alalle kaivataan työvoimaa. Näin on myös huonosti työllistävinä pidetyillä aloilla.

”Esimerkiksi kulttuuri- ja taidealoista sanotaan, etteivät ne työllistä. Mutta kyllä ne tyypit, jotka alaan intohimoisesti suhtautuvat, yleensä saavat töitä.”

Kiinteistönhoidossa riittää töitä

Hieman maanläheisemmän näkökulman ammattia pohtivalle antaa opinto-ohjaaja **Helena Hakala** Etelä-Kymenlaakson ammattiopistosta.

Myös hän korostaa valmiutta oppia uutta uran varrella.

”Tuskin niillä opeilla, joilla nyt koulusta valmistuu, jää eläkkeelle. Ainakin lisä- tai jatkokoulutusta joutuu hankkimaan.”

Koulutusjärjestelmä antaa siihen mahdollisuuden. Aikuiskoulutuksen tehtävä on reagoida, jos jollekin alalle tarvitaan työvoimaa.

Hakala ei osaa ennustaa aloja, joilta töitä löytyy tulevaisuudessa.

”Ei voi sanoa, millä alalla on töitä 20 vuoden päästä. Ehkä hoitoala on hieman turvatumpi”, hän tuumii.

Myös kiinteistönhoitoalalla on Hakalan mukaan työpaikkoja, mutta sen alan koulutus ei tunnu nuoria kiinnostavan.

Selvältä näyttää, että monet avustavat ammatit ovat uhattuina. Ennen esimerkiksi kokki ei siivonnut, mutta nyt hän joutuu tekemään keittiössä kaikkea.

Nykynuorien elämäntapa on muuttunut sellaiseksi, että muutokseen sopeutuminen käy vanhaa polvea paremmin.

”Nuorten suhtautuminen elämään on lyhytjänteisempää. Välillä halutaan nauttia, sitten tehdään kiivaasti töitä ja taas nautitaan. Elämä on purskeista”, Hakala sanoo.

AIMO VAINIO

Ammatteja tulee ja menee

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen Etlan arvion mukaan tietotekniikan kehittyminen uhkaa jopa joka kolmatta ammattia Suomessa 20 vuoden sisällä.

Tulevaisuudentutkija **Olli Hietanen** Turun yliopistosta arvioi, että tekniikan kehittyminen kyllä poistaa ammatteja, mutta uusia syntyy tilalle.

”Uudet erilaiset materiaalit muuttavat tulevaisuudessa kaiken. Vuoden 2050 nurkilla kaikki, mitä voidaan tehdä bioraaka-aineesta, tehdään siitä”, Hietanen sanoo.

Maataloudessa Hietasen mukaan käy samoin kuin metsäteollisuudessa.

”Kun metsäteollisuus unohti hetkeksi paperin, he huomasivat, että puusta voi tehdä mitä vain.”

Niinpä pellot kasvavat tulevaisuudessa ruuan lisäksi teollisuuden raaka-aineita.

AIMO VAINIO

MUUTTUVAT AMMATIT

Nämä poistuvat (Etla):

- puhelinmyyjät
- tallentajat
- valokuvien tekijät
- teollisuuden kokoonpanijat
- toimistoavustajat

Näitä tulee lisää (Hietanen):

- robottien ja tietotekniikan rakentajat sekä asentajat
- robottien valvojat
- ympäristöosaajat
- tekniikan tukihenkilöt
- kuljetus- ja logistiikkatyöntekijät
- biotalouden työntekijät

Luonnonvara-ala opettaa kestävää käyttöä

Luonnonvara- ja ympäristöalalla opiskellaan maa- ja metsätalouden sekä muiden luonnonläheisten elinkeinojen tarvittavaa osaamista. Erikoistumisvaihtoehdoista opiskelijat voivat valita eniten itseään kiinnostavan kohteen.

Metsäalalla voi erikoistua energiaan

Metsätalouden perustutkinnossa opiskelija voi erikoistua esimerkiksi metsäenergian tuotantoon Livian Maaseutuopiston Paimion yksikössä.

”Vuodessa aloittaa 16–20 metsäopiskelijaa, joista kahdeksan pääsee metsäenergian tuotannon koulutusohjelmaan” metsätiiminvetäjä **Osmo Haataja** kertoo.

”Opiskelijat saavat periaatteessa samat taidolliset valmiudet kuin metsäkoneenkuljettajat.”

Koko puunkorjuuketju tulee opiskelijoille tutuksi.

”Meillä on kaksi täyttä korjuuketjua ja kaksi opettajaa. Lisäksi meillä on hakkuri ja Paimion yksikössä oma lämpölaitos, johon koulutusohjelma tuottaa kaiken sen tarvitseman hakkeen”, Haataja taustoittaa.

”Koulutuksen mukaisesti toimimme pääsääntöisesti nuorissa metsissä energiapuuta keräten tai ensiharvennusmetsissä.”

Opiskelijoiden käytössä on myös kaksi simulaattoria, joilla käytännön töitä voi harjoitella tietoteknisessä ympäristössä.

Metsätalouden perustutkinto suoritetaan kolmessa vuodessa. Työllisyystilanne alalla on hyvä.

”Maakunnissa on metsäenergiantuottajista ja -koneenkuljettajista puutetta, joten valmistuneilla on töitä”, Haataja toteaa tyytyväisenä.

Rovaniemellä koulutetaan poronhoitajia

Luonto- ja ympäristöalan perustutkinnossa koulutetaan myös poronhoitajia Lapin ammattiopistossa Rovaniemellä.

”Koulutuksessa perehdytään monipuolisesti porotalouden osa-alueisiin, rehunteosta alkaen aina talouteen ja kirjanpitoon asti”, toimipistejohtaja **Helena Ailunka** kertoo.

Lihankäsittely kuuluu olennaisena osana koulutukseen.

”Meillä on Lapin ammattiopistossa erittäin hyvä lihankäsittelylaitos Jänkätien toimipisteessä. Opintojen yhteydessä voi suorittaa pätevyyden, joka takaa lopettamisasetusten mukaisen toiminnan”, Ailunka kertoo.

Opiskelijamäärät eivät ole suuria, mutta koulutukselle on vankka tuki.

”Pienellekin elinkeinolle pitää olla koulutusmahdollisuus ja Paliskuntayhdistys liputtaa koulutuksen puolesta.”

”Koulutuksemme on pysynyt ajan hengessä ja vastaa haasteisiin”, Ailunka kertoo.

Poronhoitajaksi voi valmistua myös oppisopimuskoulutuksella. ”Tutkintovastaava **Anja Vitikka** hoitaa aikuis- ja oppisopimuskoulutusta, jossa on tällä hetkellä 16 opiskelijaa. Oppisopimuskoulutus on erinomainen mahdollisuus tutkinnon suorittamiseen.”

Itäisintä maatalousopetusta

Pohjois-Karjalan ammattiopisto järjestää maatalousopetusta Kiteellä, Suomen itäisimmässä maatalousalan oppilaitoksessa. Vuodessa noin 30 opiskelijaa aloittaa maatalousalan perustutkinnon opiskelun maatilatalouden ja eläintenhoidon koulutusohjelmissa.

Maatalouden käytännön töihin opetellaan Koivikon kartano Oy:n pelloilla ja navetassa.

”Yhteistyöstä on saatu hyviä kokemuksia”, tuntiopettaja **Sari Lamminsalo** Pohjois-Karjalan ammattiopistosta kertoo.

Teoriaopinnot järjestetään Kiteellä tulevaisuudessa keskustan toimipisteessä.

Ympäristöalalla olisi töitä muttei työpaikkoja

Ympäristöalan koulutusohjelmassa Kouvolan seudun ammattiopistossa opiskelijat voivat perehtyä nykyaikaiseen biotalouteen.

”Meille otetaan vuosittain enintään 20 opiskelijaa ympäristöalan koulutusohjelmaan”, opettaja **Timo Martikainen** Kouvolan seudun ammattiopistosta kertoo.

Kouvolan erikoisuutena on Biosampo tutkimus- ja koulutuskeskus, jossa opiskelijat pääsevät tutustumaan uusiutuvaan energiaan ja ympäristöteknologiaan.

”Biosammossa tuotetaan muun muassa biodieseliä ja -kaasua, jonka lisäksi sinne voidaan järjestää koetoimintaa”, Martikainen kertoo.

Työllisyystilanne on tällä hetkellä kaksijakoinen.

”Töitä on kyllä, mutta työpaikkoja vähän. Yrittäjyyttä tarvitaan valmistuneilta”, Martikainen kannustaa.

JUKKA LEHTINEN

> »Ympäristöalalla on kyllä töitä, mutta työpaikkoja on vähän.«
>
> **TIMO MARTIKAINEN**

Ammattiosaajia tarvitaan aina – opiskele ammattiin!

NUORILLE

ELÄINTENHOITAJA
MAASEUTUYRITTÄJÄ — KITEELLÄ
- Kaksoistutkintomahdollisuus!
- Lisätietoja: elina.hokkanen@pkky.fi, p. 050 407 4852

METSÄKONEENKULJETTAJA
METSÄKONEASENTAJA — VALTIMOLLA
METSURI-METSÄPALVELUJEN TUOTTAJA
- Metsäalan ensimmäisen vuoden opinnot voi suorittaa Valtimolla, Joensuussa ja Kajaanissa. Toisen ja kolmannen vuoden opinnot ovat Valtimolla.
- Kaksoistutkintomahdollisuus!
- Lisätietoja: mikko.saarimaa@pkky.fi, p. 050 349 7172

YHTEISHAKU 24.2.–14.3.2014
www.pkky.fi/hakijalle/hakeminen

AIKUISILLE

Maatalousalan perustutkinto — JOENSUUSSA
ELÄINTENHOITAJA
- Lisätietoja: hannele.valkama@pkky.fi, p. 050 3400 356

MAASEUTUYRITTÄJÄ
- Maatilatalouden osaamisala Kiteellä
- Maatalousteknologian osaamisala Joensuussa
- Lisätietoja: pirjo.korhonen@pkky.fi, p. 050 5234 262

Metsäalan perustutkinto — VALTIMOLLA
METSÄKONEENKULJETTAJA
METSÄKONEASENTAJA
METSURI-METSÄPALVELUJEN TUOTTAJA
- Lisätietoja: mikko.saarimaa@pkky.fi, p. 050 349 7172

Metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto
Puutavaran autonkuljetuksen ammattitutkinto
- Lisätietoja: mikko.saarimaa@pkky.fi, p. 050 349 7172

Erä- ja luonto-oppaan ammattitutkinto — JOENSUUSSA
YMPÄRISTÖNHOITAJA
- Lisätietoja: pasi.ruohtula@pkky.fi, p. 050 536 4985

Mehiläistarhaajan ammattitutkinto
- Lisätietoja: salonen.anneli222@gmail.com, p. 040 419 2463

pkky.fi | Pohjois-Karjalan ammattiopisto | Pohjois-Karjalan aikuisopisto

Haku ja lisätietoja: www.pkky.fi/aiko > Koulutuskalenteri

Penkit täynnä tulevia puuseppiä

Next Step -messuilla Helsingissä lentää lastuja ja tuoksuu puu.

Stadin ammattiopistossa puusepäksi opiskeleva **Iida Tiainen** neuvoo kilpailevan opiston opettajaa **Mika Rohusta** sinkkaliitoksen teossa.

Hyvin näyttää Omnian viherrakennuksen opettajakin puusepän töistä selviytyvän.

Puusepäksi voi opiskella 36 paikkakunnalla eri puolilla Suomea.

”Helsingin Vallilassa penkit ovat täysiä”, Tiainen kertoo.

Puualan perustutkinto antaa valmiudet huonekalu-, kalusteja rakennuspuusepän tehtäviin. Alalle aikovalta edellytetään kädentaitoja, tyylitajua, huolellisuutta, pitkäjänteisyyttä sekä asiakaspalveluhenkeä.

Monet puusepät ovat ensin ansiotyössä, mutta kokemuksen karttuessa ryhtyvät itsenäisiksi yrittäjiksi joko uustuotantoon tai entisöintiin.

Puusepät työskentelevät hyvinkin erilaisissa työpaikoissa. Esimerkiksi televisioyhtiöt ja teatterit pestaavat puuseppiä lavasteiden valmistamiseen, Stadin ammattiopiston kotisivuilla kerrotaan.

Koulutus kestää kolme vuotta, ja se sisältää vähintään puoli vuotta työssä oppimista.

”Töitä riittää”, Tiainen rohkaisee.

SUVI NIEMI

SUVI NIEMI

”Sinkkaliitos ei tarvitse lainkaan liimaa”, puusepäksi opiskeleva Iida Tiainen (oik.) neuvoo Mika Rohusta.

YHTEISHAKU

Tärkeät päivämäärät ja opetuspaikat

Kevään yhteishaku ammatilliseen koulutukseen ja lukioihin on 24.2.–14.3.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteishaku 3.3.—1.4.

Luonnonvara-alan ammatillisia koulutusohjelmia on kymmeniä eri puolilla Suomea:

- ammattinimikkeitä ovat muun muassa maaseutuyrittäjä, eläintenhoitaja, metsäenergian tuottaja, metsuri–metsäpalvelujen tuottaja, metsäkoneenkuljettaja, kalanviljelijä, kalanjalostaja, kalastaja, kalastuksenohjaaja, ympäristönhoitaja ja puutarhuri.

Ammattikorkeakouluissa luonnonvara- ja ympäristöalaa voi opiskella:

- agrologiksi Savonia-ammattikorkeakoulussa Iisalmessa,
- hevostaloutta Hämeen ammattikorkeakoulussa (HAMK) Mustialassa,
- kestävää kehitystä Forssassa (HAMK),
- maaseutuelinkeinoja Jyväskylän ammattikorkeakoulussa Saarijärvellä tai Lapin ammattikorkeakoulussa Rovaniemellä, Oulun seudun Ammattikorkeakoulussa tai Seinäjoen ammattikorkeakoulussa Ilmajoella,
- maatilataloutta Mustialassa (HAMK),
- maisemasuunnittelua Lepaalla (HAMK),
- metsätaloutta Evolla (HAMK), Karelia-ammattikorkeakoulussa Joensuussa, Lapin ammattikorkeakoulussa Rovaniemellä, Mikkelin ammattikorkeakoulussa Kasarmin kampuksella, Tampereen ammattikorkeakoulussa,
- puutarhataloutta Lepaalla (HAMK).

Yliopistoissa luonnonvaroihin liittyviä tiedekuntia ovat muiden muassa:

- maatalous-metsätieteellinen, bio- ja ympäristötieteiden sekä eläinlääketieteellinen tiedekunta tiedekunta Helsingin yliopistossa,
- luonnon- ja metsätieteiden tiedekunta Itä-Suomen yliopistoissa,
- insinööritieteiden ja kemian tekniikan korkeakoulut Aalto-yliopistossa,
- teknillinen tiedekunta Lappeenrannassa ja Oulussa,
- luonnontieteiden tiedekunta Tampereen teknillisessä yliopistossa.

Lähde: Opintopolku.fi